

Stridsskrift utg. av de
sträjkande arbetarna vid Martebo
torvfabrik och Vis...

Jonsson, Fritz

54 E a Br. 1909

JONSSON, F.

1909

Politikern

Sub

(B)

1909

Stridskrift

Utgiven av

de sträjkande arbetarna vid Martebo Torvfabrik
och Visby Cementfabrik.

Redigerad av

F—J—n.

Pris 5 öre.

Oskarshamn
Oskarshamns-Bladets tryckeri
24.4 09

Stridskrift

de följande afhandlingar utgöra ett förband
och äro utkomna af

Wahlström & Widstrand

Stockholm

1882

Kungl. biblioteket

0 0000 000135676

et finnes sanningar så enkla och påtagliga, att de, en gång fastställda, aldrig mera behöva upprepas, hur mycken möda det än må hava kostat för att första gången inpränta dem i människornas sinnen. Men å andra sidan ges det också sanningar, vilka tvärtom ständigt och jämt måste upprepas, ja, alltjämt så att säga upptäckas och bevisas på nytt, så att de icke glömmas och förbises åtminstone i tillämpningen. Detta gäller framför allt sådana förhållanden i det mänskliga livet, som ha mer än en sida: en rätsida och en avigsida.

Att av alla de folkrörelser, som under senaste århundradet uppstått, ingen fått sådant omfång eller väckt sådant uppseende som just arbetarrörelsen, är numera obestridligt, och av densamma olika grenar, ingen tagit sådana dimensioner som arbetarnas fackorganisationer, detta i följd av att miljoner arbetare slutit sig under dess fanor.

Inför denna slutsats stå en hel del villrådiga och fråga: "Vad är då anledningen, syftet och ändamålet med alla dessa ofantliga fackföreningar?"

För att kunna definiera ett exakt svar på dessa frågor, måste vi ge en bild av arbetarens liv sådant det är i verkligheten, fastän man kan säga att detta är onödigt. Men det är nog icke så, ty då behövde aldrig dessa frågor framställas, utan saken stod klar för var och en.

Hur ofta får man icke läsa i tidningarna att en fabrik avstannat av en eller annan orsak. Vi kunna som exempel anföra Fola mekaniska verkstad i Visby. Genom denna händelse äro ett femtiotal familjer utan arbete; men ej endast arbete utan även bröd och andra förnödenheter. Håri ligger just en bild av arbetarens ställning. Dessa ord säga utan omsvep, att så länge arbetaren arbetar har han brödföda, d. v. s. inkomst så att han kan leva för dagen, men icke mera, ty så fort arbetet avstannar för någon tid, är han utan bröd och måste svälta.

Här framträder fackföreningen som en "Genius", då den medels sin arbetslöshetsfond hindrar och lindrar nämnda arbetares elände på så sätt, att den utbetalar en krona pr dag till varje medlem.

En annan effekt — och så komma vi till kärnan i fackföreningarnas syfte och ändamål — är deras användning som kampmedel för bättre levnadsförhållanden, från nuvarande onaturliga och ovärdiga en upplyst mänsklighet.

Om man går ut från den kända satsen: "Den som icke vill arbeta, bör heller icke äta", vars mening är: "Att den som arbetar mest, bör leva bäst", får man se hur det hela missriktats. Den som nu i verkligheten arbetar minst, lever bäst. Namnet arbetare har blivit en beteckning på en fattig eller i sämre förhållande ställd person, som icke behöver leva som andra människor. Man hör bara en sådan benämning som "arbetarbostäder", "arbetarkläder", d. v. s. sådana tarvliga bostäder och kläder som andra ej vilja använda.

Det ser ut som om arbetaren vore en sämre del av mänskligheten, och han räknas också som

sådan, och det sorgligaste är just att även många arbetare själva tro det, kanske därför att de på alla möjliga sätt ända från deras spädate barn-dom blivit inpräntade denna naiva tro.

Att arbetaren tvärtom är samhällets förnämsta individ — med arbetare mena vi sådana personer, som utföra arbeten till samhällets nytta, från gat-soparen till arbetsledaren — skola vi med några exempel försöka bevisa.

En person, ägare till några hundra tusen kronor, ville bygga ett hus, icke för att han ville skaffa bostad åt några som behövde det, utan för att för-öka sitt kapital; men själv kan han varken rita eller mura, han måste leja andra att både rita och bygga huset. Men när andra skola göra arbetet, varför skall han då förtjäna på det? Jo, saken är mycket enkel: han köper arbetarnas arbetskraft till ett pris långt under det värde, som de genom sitt arbete frambringa; skillnaden stoppar han i sin ficka, och när huset är färdigt har han fördubblat eller åtminstone betydligt ökat sitt kapital. Men arbetarna, utan vilka han intet hus fått, äro lika fattiga, men mer utslitna.

Ett annat exempel: Några personer äga en cementfabrik, på vilken årligen produceras ett visst antal säckar cement, icke för att betjäna allmänheten och skaffa cement, utan för att föröka sina kapital. De kunna själva icke bryta loss en kalksten. Även de köpa arbetarnas arbetskraft till underpris. Undan för undan komma miljonerna fram, de bliva rika och förmögna, men de hundratal arbetarna äro lika fattiga, och kanske orkeslösa av det tunga och inhygieniska arbetet.

Kanske någon här invänder: Ja, det är arbetarnas fel att de icke ta ordentligt betalt! Och detta är sant. Men som förhållandena nu äro, känner arbetaren sig så enkel, liten och ensam gent emot den store pösige pänningmannen, att han ej vågar sätta något pris på sin arbetskraft. Men dessutom kommer en sak till: när magen skriker på bröd, blir arbetaren tvungen att sälja sin arbetskraft, och arbetsherren förstår alltid vid sådana tillfällen att bjuda det minsta möjliga, ty därigenom ökas hans vinst på arbetarnas bekostnad.

Men när arbetaren är medlem av sin fackförening, och därigenom försäkrat sig om sina kamraters hjälp, skall han för det första ej längre behöva sälja sin arbetskraft till vilket underpris som hälst, och för det andra gent emot sin arbetsgivare uppträda mera säkert och bestämt, medveten om att han bakom sig har hela den oräkneliga kår, vilken som en man skall skydda honom, till och med om det gäller att offra sina liv för honom.

Genom denna lilla koncentrerade översikt av arbetarens liv, påstå vi oss passabelt ha besvarat, på samma gång vi bevisat fackföreningarnas praktiska tillämpning, de härutinnan gjorda frågorna. Till de häremot tvivlande vilja vi rikta följande frågor: Är arbetarklassens sambällsställning, med hänsyn till maskinteknikens utveckling inom industrin, indefinit gent emot övriga klasser? Finnes något lämpligare medel mot arbetarklassens degeneneration? I händelse detta skulle finnas, varför har det icke tagits fram?

*

*

*

Medvetna om det här nämnda, d. v. s. organisationens nödvändighet för arbetarklassens existens, ingingo vi samtliga vid Cementfabriken varande arbetare, förutom några "gulingar", vid början av förra året i Visby-avdelningen, som sorterar under Sv. Grov- & Fabriksarb.-förbundet, med n:r 327. Strax efteråt ingingo vi med begäran om löneförhöjning. Underhandlingar för kollektivavtal fördes i aug. och sept., vars frukt blev att arbetsgivaren satte ned lönerna 30 $\%$. Den 5 okt. utbröt stråjk, vilken utvecklade sig därefter, att även andra fack, murare, blevo indragna.

Kamrater, skola icke även vi kunna lära oss att tillgodogöra oss vår förenade styrka. Skola vi icke av allt vad vi dagligen se omkring oss, vilka storverk vi uträtta, lära oss att bära vårt huvud högt och känna oss stolta, men på samma gång känna det ovärdigt, att för vårt samhällsnyttiga arbete avspisas med en liten bråkdel av det vi frambringa. Låtom oss begagna våra förenade krafter och tillbakaslå denna fräcka utmaning av arbetsgivarna. Som ett bevis på vad vi kunna uträtta äro de senaste stora konst- och industriutställningarna, som utgöres av från den enskilde arbetaren producerade smådelar samlade till ett helt stort. Vi kunna inför dessa imponerande jätteverk vara stolta, då däremot våra motståndare ovilkorligen måste rysa vid tanken på vår makt, då vi stå inför utsikten att förstå och samfällt bruka den. Ingenting kan bättre belysa vår makt än just denna samling produkter, för vilka nu andra taga hedern och förtjänsten.

Att respektive arbetsgivare för sina intressen ser en fara i organisationen, bevisar på ett slående

sätt den i aug. vid Martebo torvfabrik, Tingstäde, utbrutna konflikten, där arbetsgivaren på ett löjligt sätt försökte göra de organiserade arbetarna mindre offensiva genom att nedsätta arbetslönen från 35 till 20 öre i timmen.

* * *

Vi vilja också ställa några ord till våra organiserade kamrater i följd av vår praktik.

Den effektivaste faktorn, som kännetecknar våra fackföreningar, är dess kampduglighet. Det gäller därför att göra dem så kampdugliga som möjligt, och framför allt bevara dem från överklassinflytande. Ty ett axion är, att resultatet av en strid — oberoende slag och art — beror på de stridandes kampduglighet.

"Ju mera det kapitalistiska produktionssättet utvecklar sig och kapitalet koncentreras, desto större dimensioner antaga stråjkerna. Och ju mera det kapitalistiska produktionsättet undantränger det småborgerliga, desto mera blir hela samhället beroende av den kapitalistiska produktionens ostörda fortgående, och varje allvarligt störande därav blir allt farligare för samhället", säger Kautsky. Taga vi nu även med i beräkningen arbetsgivareorganisationernas storartade utveckling till affärsgemenskap eller rent av trust, så måste vi förr eller senare tänka oss de lokala stråjkerna mer eller mindre effektiva. Detta nödvändiggör att vi måste förbereda oss på en omläggning av våra organisationsformer.

Ett faktum, som alla organiserade arbetare äro överens om, är att det nuvarande klasstatens hu-

vudkännetecken är det nuvarande produktionssättet och det ekonomiska osäkerhetstillståndet. Detta produktionssätt tillsammans med det kapitalistiska systemet är, kan man säga, oskiljaktigt förbundet med de ekonomiska kriserna. Det kan ju vara logiskt att påstå, att man under de mest gynsamma förhållanden, då industrin har fullt upp med arbete, bör tänka på att taga myrans exempel. Men saken bör beaktas under nu kommande tider, alldenstund man måste tänka sig den nuvarande krisen vara ett preludium till en i en snar framtid kommande katastrof. Det gäller då framför allt att förbättra föreningarnas ekonomiska förhållanden, men även skaffa andra förnödenheter, som äro nödvändiga för en effektiv strid mellan de egendomsbesittande och de egendomslösa.

* * *

Till slut få vi med anledning av den av oss iscensatta striden försäkra våra kamrater och med dem liktänkande, att vi äro fullt medvetna om vad vår strid gäller. Och att en kompromiss här vore organisationens död. Därför hava vi enhälligt beslutat att under vilka förhållanden som helst föra striden till en rationell lösning. På samma gång vi förbinda oss att efter vår förmåga och i den mån omständigheterna det tillåta, arbeta för att förverkliga parollen: "Proletärer i alla land förenen eder"!

Med kamratlig hälsning!

Kommittén.

Tillägg.

Vi vilja också i sammanhang med föregående i denna lilla skrift giva en förteckning över de inländska "Black-Legs", som hällre än att gemensamt med oss kämpa för drägligare existensvillkor, föredragit att ej endast omintetgöra alla möjligheter till förbättring, utan även hjälpa och betydligt underlätta arbetsgivarna i deras försök att göra vår tillvaro odräglig. Må vi arbetare därför förstå, att sträjkbrytaren är betydligt farligare än en öppen fiende, och följaktligen mera värd vår hämd och vårt hat.

Vid torvfabriken äro "hedersmännen" följande:

A. Andersson, maskinist.
 Axel Sjöström, husägare.
 Ernst Hedström, „
 John Öberg, „
 Alfred Jonsson, „ f. d. båtsman.
 Thure Åkerberg.
 Amalia Lindström.
 Elin Löfquist.
 Elin Wallin.
 Emma Högvall.
 Emma Wallin.

Vid cementfabriken och andra inom Visby i konfliktens indragna platser:

Karl P. Kristiansson, Gotlands län, född 1886.
 Aug. F. Kristiansson, „ „ 1841.
 K. G. J. Ahlstén, „ „ 1846

A. G. Bäckström,	Gotlands län, född 1873.
K. Sandholm,	” ” 1852.
Aug. Johansson,	” ” 1874.
Elving Berg,	” ”
John Gabriëlsson,	” ”
Robert Holmgren,	” ”
Magnus Andersson,	” ” 1874.
Knut Hellgren,	” ” 1888.
W. Kristiansson,	” ” 1892.
Rudolf Holmgren,	” ” 1885.
Karl Nilsson,	” ” 1892.
Oskar Hellgren,	” ” 1892.
C. J. Andersson,	” ” 1873.
E. Larsson,	” ” 1882.
Israelsson,	” ” 1886.
Arvid Nyberg,	” ” 1884.
Rudolf Johansson,	” ” 1879.
Fredrik Kristiansson,	” ” 1862.
Aug. Karlsson	” ” 1886.
Folke Holgersson,	” ” 1889.
Johan Andersson,	” ” 1881.
Viktor Klintberg	” ”
Kristian Pettersson,	” ”
Emrik Nilsson,	” ”
Knut Stillman,	” ”
Gunnar Aronsson,	” ”
Karl Jakobsson,	” ”
Ernst Lindblom,	” ”
Hjalmar Odin,	” ”
Hjalmar Nilsson,	” ”
Karl Gustafsson,	” ”
Albert Nilsson,	” ”
Aug. Nordström,	” ”
Oskar Nilsson,	” ” 1854.

A. Hugo Nilsson,	Gotlands län, född	1872.
G. O. J. Ronström,	„	1880.
Oskar Ahlstedt,	„	1877.
A. L. Dahlström,	„	1868.
K. W. Pettersson,	„	1848.
Ludvig Johansson,	„	1877.
L. P. Wessman,	„	1854.
Jakob Andersson,	„	1856.
G. I. A. Grönhagen,	„	1860.
Karl W. Wickström,	„	1857.
G. O. Olsson,	„	1893.
Arvid Karlsson,	„	1883.
Adolf Osthem,	„	1869.
A. S. Sjögren,	„	1889.
Hugo Andersson,	„	1869.
Erik Stenberg,	„	1891.
Theodor Kristiansson,	„	1874.
F. O. Ahlstén,	„	1891.
K. A. K. Svensson,	„	1876.
A. O. E. Andersson,	„	1864.
Fritz Sandberg,	„	1883.
Albert Alvin,	„	1878.
Axel Bäckström,	„	1866.
Emanuel Johansson.		
R. E. Pettersson,	Kalmar län,	„ 1878.
J. A. Nilsson,	„	„ 1870.
Gustaf Noberg,	„	
K. A. Pettersson,	Blekinge län,	„ 1866.
Henrik Ledin.		
A. Stenbom.		
Hjalmar Lindelöf.		
Karl Ronström,	Gotlands län, född	1883.
Karl Moberg,	„	1883.
Gust. Högberg,	Öland.	

Rob. Persson.
 Karlsson.
 Lodsson.
 Hjalmar Svensson, Stenkumla.
 Johan Andersson, Västergötland, född 1859.
 F. A. Svensson, Jönköping, „ 1847.
 T. O. Olsson, Blekinge, „ 1863.
 Aug. Olausson, „ „ 1875.
 G. M. Tegelberg, Söderhamn, „ 1881.
 K. I. Svensson, Jönköping, „ 1846.
 O. M. Larsson, Kalmar, „ 1864.
 Nils Nilsson, cementgjutare, Stockholm.
 Karl Palmer, „ „
 Hjalmar Dunberg, „ Visby.
 Elis Svensson, Småland.
 Karl Hägg, Klintehamn, född 1869.
 J. O. Gardell, Gotland, „ 1872.
 Axel Englund.
 Emrik Nilsson.
 Herman Jakobsson.
 John Lundén.
 Kalle Hansson, husägare.
 Walgren, „
 Siltberg, snickare.
 Gustaf Svensson, Visby.

Inom murarefacket:

Gustaf Lind, Visby.
 Adolf Lind, „
 Emanuel Stengård.
 Otto Andersson.
 Theodor Andersson.
 John Nilsson.
 Wilh. Engström.

Viktor Lindgren, byggmästare.

Axel Flodman.

Karl Flodman.

Gottfrid Karlsson.

Josef Berglund.

Hjalmar Odin.

Uno Lundberg.

Karl Palmgren.

Anders Jonsson-Hultén, Skåne.

Per Jönsson,

